

Студијски програм: Међународне студије, модул: Европске студије
Назив предмета: Јавна управа у Европској унији
Наставник/наставници: проф. др Дејан Миленковић, доц. др Ивана Радић Милосављевић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема услова
Циљ предмета Европска унија представља специфични облик регионалне интеграције и по много чему се разликује од других видова регионалне сарадње које се остварују широм света, а чије је једно од кључних обележја њен тзв. «наднационални карактер». Такође, Европска унија није организована на чистом начелу поделе власти, јер поједини главни органи Уније имају истовремену извршну, управну и законодавну функцију. Зато свако теоријско одређење управе Европске уније, мора водити рачуна о како о посебностима Уније као политичког система, тако и о елементу динамичности и сложености њене управе. Са становишта класичних држава, управа се може посматрати са два аспекта: формалног, односно организационог, и материјалног, односно функционалног. Док формални подразумева одређену врсту државног тела који су позитивно-правним прописима одређени као управа, материјални обухвата садржај делатности управе, без обзира на субјекта који врши ту делатност. Пошто управа ЕУ није «класична» управа националних држава заснована на начелу поделе власти, и пошто оснивачки уговори ЕУ не нуде подробен сет одредби о управи Европске уније (иницијална замисао била је да управе држава чланица спроводе право Европске уније), скоро да је немогуће одредити «организациони појам» јавне управе у ЕУ. Зато одређивање функционалног појма управе ЕУ добија на значају, посебно кроз формулацију «примењивање права Уније у индивидуалним случајевима или конкретним ситуацијама», које су довољно широка формулација која може да обухвата како доношење појединачних правних аката тзв. управних аката тако и делатности доношења одређених општих (нормативних) аката, односно управних прописа од стране органа и тела Уније. Циљ овог предмета је да се студенти упознају са улогом основних органа Европске уније као и појединих тела, канцеларија и агенција Европске уније у вршењу управне функције, као и нивоима вршења управне функције која је подељена на управне функције које искључиво врше државе чланице, управне функције Комисије Европске уније и мешовите управне функције које заједнички реализује Комисија и државне чланице. С друге стране, временом су настали тзв. «принципи европског управног простора» као скуп принципа, вредности и стандарда функционисања модерне јавне управе држава чланица, које обезбеђују извршење аката Уније на нивоу држава-чланица, са којима ће студенти бити детаљно упознати.
Исход предмета У фокусу предмета је оспособљавање студената да препознају и разумеју међусобну интеракцију националних јавних управа држава чланица и «јавне» управе Европске уније, у извршавању правних аката Уније на нивоу држава чланица, као и са административном функцијом институција и тела Уније утврђених примарним изворима права ЕУ (систем «подељене» или мешовите надлежности). Студенти ће имати прилику да се упознају са принципима европског управног простора и њиховом улогом у стварању модерне европске јавне управе, односно јавне управе „на више нивоа“ унутар Уније и држава чланица. Такође, студенти ће критички сагледавати улогу и значај европског управног простора у земљама кандидатима за чланство у ЕУ. Студенти ће бити упућени у најновије тенденције у развоју европског управног права и расправе о потреби његове даље кодификације. Стечена знања студентима ће омогућити да да самостално спроводе истраживања, препознају постојеће проблеме, и активно утичу на унапређивање нормативних и других решења у области јачања капацитета јавне управе Републике Србије кроз процес усвајања принципа европског управног простора и трансформације српске јавне управе у управу која ће функционално и организационо поседовати капацитет за непосредно извршење аката Уније.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријске перспективе у изучавању јавне управе у Европској унији – концепт управе у функционалном и организационом смислу и његова рефлексивност на институције и систем ЕУ; Административни систем Европске уније у организационом смислу – администрација институција ЕУ и улога Европске комисије као „извршног“ органа ЕУ; Администрација Европског парламента; Тела, канцеларије и агенције ЕУ као део

управне организације ЕУ; Административне службе Савета и Комисије као део управне организације ЕУ; Управне функције у Европској унији: управне функције држава чланица, управне функције Комисије ЕУ и мешовито (подељено) вршење управних функција; Наднационални карактер Уније и утицај на процес стварања европског управног простора; Улога Европског суда правде у стварању принципа европског управног простора; Проблем административне и политичке одговорности у ЕУ; Омбудсман ЕУ као контролор јавне управе у ЕУ; Принципи европског управног простора: поузданост и предвидивост, отворености и транспарентност, одговорност и ефикасност и ефективности;

Практична настава

Примена концепта европског управног простора у европским интеграционим процесима – СИГМА програм; Реформа јавне управе у Републици Србији као услов у процесу приступања ЕУ; механизми координације „европских послова“ у државама чланицама ЕУ и искуства за државе кандидате.

Литература

Обавезна:

Bauer, M., Trondal, J. (Eds.), *The Palgrave Handbook of the European Administrative System*, Palgrave Macmillan UK, 2015, стр. 1-28, 31-92, 127-160, 227-262, 265-280, 301-312, 329-348, 467-481.

Миленковић, Д., Јавна управа – одабране теме, Факултет политичких наука, Чигоја штампа, Београд, 2013 (одабрани делови)

Лилић, С., Голубовић, К., Европско управно право, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2011 (одабрани делови), стр. 15-69.

Кораћ, С., „Интегритет наднационалног службеника Европске уније“, Институт за међународну политику и привреду, Београд, 2010, стр. 29-73, 155-175.

Допунска:

Handbook of Public Administration, SAGE, 2003. (одабрани делови)

Kassim, Hussein, Patterns of national coordination of EU policy, Routledge Handbook of European Politics, Jose M. Magone (ed.), London, 2015. p. 686-707.

Gärtner, Laura & Hoerner, Julian & Obholzer, Lukas. (2011). National Coordination of EU Policy: A Comparative Study of the Twelve “New” Member States. *Journal of Contemporary European Research*. 7. 77-100.

Давинић, Марко, *Европски омбудсман и лоша управа*, Заштитник грађана, Београд, стр. 157-180, 282-299, 333-339

Ellen Mastenbroek & Dorte Sindbjerg Martinsen (2018), „Filling the gap in the European administrative space: the role of administrative networks in EU implementation and enforcement“, *Journal of European Public Policy*, 25:3, 422-435.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15+15
------------------------------------	------------------------------	---------------------------------

Методе извођења наставе

Предавања, презентације пројеката и истраживања, дискусије, радионице

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		презентација пројекта	
Семинар/презентације	20		